

Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan (III) kokous 3/2019

Aika 11.6.2019, klo 13.00–16.00

Paikka Opetus- ja kulttuuriministeriö, Meritullinkatu 10, kokoushuone Louhi

Paikalla

Puheenjohtaja Mika Leppinen
Varapuheenjohtaja Joonas Gustafsson

Koiratoiminta

Tapio Eerola, Suomen Kennelliitto ry
(*Pauliina Lehtola*)

Kissatoiminta

Veikko Saarela, Suomen Kissaliitto
(*Mari Vainionpää*)

Hevostoiminta

Martti Tala
(*Katja Hautala*)

Eksoottisten eläinten harrastustoiminta

Jarmo Perälä
(*Markku Varjo*)

Seura- ja harrastuseläinten hyvinvointia koskeva tutkimus

Laura Hänninen, Helsingin yliopisto
(*Tarja Koistinen, Luonnonvarakeskus*)

Seura- ja harrastuseläinten pitoon liittyvä etiikka

Paula Hirsjärvi
(*Elisa Aaltola*)

Ruokavirasto

Sari Salminen
(*Marjukka Anttila*)

Käytännön eläinsuojeluvalvontatyötä tekevä viranomaisen

Maria Wahlfors, Pirkkalan ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkö
(*Jessica Löfgren-Eriksson, Etelä-Suomen aluehallintovirasto*)

Vapaaehtoinen eläinsuojelutyö

Kati Pulli, SEY Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto ry
(*Laura Uotila, Eläinsuojeluliitto Animalia*)

Käytännön eläinlääkintätyö

Marika Melamies
(*Suvi Heinola*)

Seura- ja harrastuseläinkauppiat

Päivi Tiitinen
(*Harri Ahokas*)

Kuluttajat

Timo Niemi, Kuluttajaliitto Oy
(*Santeri Pienimäki*)

Pysyvä asiantuntija

Tiina Pullola, maa- ja metsätalousministeriö

Pöytäkirja

1. Varapuheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.05.
2. Kokous järjestäytyi ja oli päätösvaltainen. Paikalla oli 11 jäsentä ja yksi varajäsen. Käytiin lyhyt esittäytymiskierros.
3. Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin muutoksitta.
4. Maa- ja metsätalousministeriöstä todettiin, että hallitusohjelmassa ei koskaan ennen ole ollut yhtä paljon asiaa eläimistä kuin nyt. Ohjelman yhtenä tavoitteena on parantaa eläinten hyvinvointia. Lemmikkieläinten osalta on kirjattu, että eläinkaupan sääntelyä parannetaan erityisesti verkkokaupan osalta sekä luodaan kissoille ja koirille rekisterijärjestelmä ja merkintäpakko. Neuvottelukunnan työ vapaaehtoisten toimien hahmotteluun verkkokauppa-alustoille tukee edellä mainittua tavoitetta.

Eläinten hyvinvointilain aikatauluista ei vielä tietoa. Isoin avoinna oleva kysymys on eläinsuojeluvalvonnan järjestäminen. Hallituksen esitys uudeksi laiksi on odotettavissa eduskuntaan aikaisintaan ensi keväänä. Siinä vaiheessa eläinkauppaan liittyvien ehdotusten on oltava valmiina myös neuvottelukunnan osalta.

Hallitusohjelmaan on kirjattu eläinlääkärin ilmoitusvelvollisuus perinnöllisten vikojen takia tehdyistä operaatioista lemmikkieläimille, eläinten hyvinvoinnin valvonnan tehostaminen, sekä eläinsuojeluasiamiehen viran perustaminen Seinäjoelle.

5. Keskusteltiin koirien elinkaaren mittaisen jäljitettävyydenmahdollisuuksista EU:ssa pentutehtailun estämiseksi. Four Paws -järjestön edustajat Julia Montell ja Joanna Randall alustivat Kati Pullin kutsumina (ppt-esitys liitteenä). Järjestö pyrkii siihen, että koirat ovat täysin jäljitettävissä EU:ssa ja että vain rekisteröityjä koiria voi myydä verkkokaupassa. Tavoitteena on EU:n laajuinen ja yhteensopiva rekisteri [EuroPetNet](#) (olemassa jo nyt, täydennettävä eri maiden tiedoilla).
6. Ministeriö on pyytänyt neuvottelukunnalta ehdotusta itsesääätelyksi ja vähimmäisstandardeiksi niille Suomeen rekisteröidyille verkkokauppa-alustoille, joilla myydään eläimiä. Kuusi tahoa on listannut ehdotuksensa, ja Joonas on koontanut niistä taulukon (liitteenä). Neuvottelukunta keskusteli taulukosta. Vahvan tunnistautumisen velvoitetta kannatettiin, mutta se vaatii taustalleen tahon, jolla on budjetti ja valmiudet pitää järjestelmää yllä. Tämä rajaa järjestelmän koskemaan isoja kauppapaikkoja, ei yksittäisiä pentuja myyviä henkilöitä. Verkkosivut eivät riitä tunnistautumiseen, ei välttämättä edes facebook-tunnistautuminen. Onko ongelmana myynnin siirtyminen muualle, yksityisille myyntisivuille tai jonkin muun porsaanreiän kautta tapahtuvaksi? Toisaalta isojen kauppapaikkojen säätely auttaisi jo paljon. Hakukonenäkyvyyttä voi ostaa rahalla, mikä tekee porsaanreikien hyödyntämisen helpoksi, ja laitton bisnes tuottaa suuria tuloja joista riittää markkinointiinkin. Neuvottelukunta oli yksimielinen siitä, että isoilta verkkokauppa-alustoilta voidaan odottaa vahvaa tunnistautumista, mutta voidaanko samaa vaatia pieniltä yksityisiltä myyjiltä?

Myynti-ilmoitus pitää tarkastaa ennen julkaisua, tarkastajana joko ihminen tai tekoäly. Keskusteltiin siitä, pitäisikö ilmoitukset lukea ennalta ja sensuroida, vai poistaa tarvittaessa jälkikäteen. Valvontaviranomaisella ei ole resursseja etsiä kauppapaikkoja itse, siksi robottihaku olisi hyvä. SEY:n kokemuksen mukaan parasta olisi, että ilmoitukset ennakkotarkastetaan, koska ostajia tulee hyvin nopeasti sensuroimattomiin ilmoituksiin.

Neuvottelukunta pohti, pitäisikö eläinten myynti erottaa selkeästi tavaroiden myynnistä. Eläimiä myydään esim. Tori.fi:ssä omissa osastoissaan, mutta samalla tavalla kuin tavaroita. Esitettiin, että Tori.fi:stä pitäisi olla linkki erilliseen Eläinten Toriin, jolla eläinkauppaa käytäisiin muusta kaupasta erillään.

Myytävien pentujen on oltava rokotusohjelman mukaisesti rokotettuja. Ehtojen olisi hyvä olla samat, joita alan keskusjärjestö jo nyt noudattaa. Koiranpennun luovutusikä on seitsemän ja kissanpennun 12 viikkoa. Kaupan voi tehdä aiemminkin, mutta luovutusikää on noudatettava. Ilmoituksessa olisi siis oltava syntymäpäivä ja aikaisin mahdollinen luovutuspäivä. Vaatimus siitä, että eläimen on oltava tunnistusmerkitty ja rekisteröity, hoitaisi tämän automaattisesti.

Tunnistusmerkinnän sekä ilmoitetun eläimen ja ilmoittajan vastaavuus olisi todennettava. Ehto vaatisi verkkokaupalle mahdollisuuden tarkistaa tunnistusmerkinnän oikeellisuus rekisteristä, ja tämä mahdollisuus ja velvollisuus olisi heille säädettävä. Hyvinvointilakia ei tässä voida hyödyntää ennen kuin se on voimassa, vaan toistaiseksi puhutaan vapaaehtoisista toimista.

Eläimen rokotusten pitäisi olla lain mukaiset ja paperien pitää paikkansa.

Lemmikkien käyttötarkoituksen rajaamista (esim. työ-, metsästys- ja vartiointikäyttö) ei pidetty tarkoituksenmukaisena, eikä rajausta, joka sulkisi kaupanteon ulkopuolelle muut kuin lemmikkieläimet.

Neuvottelukunta pohti, saako tiineitä eläimiä myydä verkkokaupassa. Voiko eläimen hyvinvointi heiketä, jos se myydään pitkälle tiineenä? Tai onko ongelmaa lainkaan, jos eläin on vasta astutettu? Periaatteellisena kysymyksenä on, myydäänkö/ostetaanko tietty, tunnettu yksilö, vai tuntematon määrä syntymättömiä pentuja samalla.

Lemmikkien vaihtaminen rahalla ostamisen sijasta muihin lemmikkeihin, tuotteisiin tai palveluihin mietitytti myös. Löytöeläinpuolella ajatellaan, että eläimen tulee maksaa tietyn verran, jotta ostaja osaa suhtautua siihen riittävällä vakavuudella. SEY:n mukaan kyseessä on eläimen arvostaminen: esim. hevosta ei pidä voida vaihtaa heinäpaaliin tai traktoriin.

Todettiin, että kauppasivustojen on pysyvästi estettävä myyjät, jotka toistuvasti yrittävät julkaista kiellettyjä ilmoituksia. Sivustojen olisi myös tarpeen valvoa kuvien epäilyttävää käyttöä, kuten saman kuvan käyttöä useaan kertaan tai kuvapankkikuvien käyttöä. Sivuston on varmistettava, ettei eläimiä mainosteta toimitettaviksi postin välityksellä. Verkkokauppa-alustan on myös tehtävä selväksi myyjille, että CITES-lajeja ei voi myydä ilman asianmukaista lupaa.

Eläinten myynnistä verkkokauppa-alustoilla ei voida tehdä luvan- eikä ilmoituksenvaraista (perustuslaki estää). Itävallassa uusi lainsäädäntö edellyttää, että jokaisen koiran- ja kissanmyyjän on rekisteröidyttävä eläinten myyjäksi. Suomessa ammattimaisella eläintenmyyjällä on ilmoitusvelvollisuus, jos hän välittää eläimiä. Ruokavirasto ei kuitenkaan ole tulkinnut verkkokauppoja ilmoitusvelvollisiksi myyjiksi. Ilmoittautuminen tosin onnistuisi vaikkapa verkkopankkitunnuksilla ja ratkaisisi siten vahvan tunnistautumisen ongelman. SEY on ehdottanut, että lupa tai ilmoittautuminen vaadittaisiin vain verkkokauppa-alustoilta, tai että alustoja vaadittaisiin ilmoittamaan epäilyttävistä myyjistä. Suomen suurin myyntialusta ovat rotuyhdistykset, mutta ne toimivat vastuullisella pohjalla eikä niitä siten tarvitsisi rinnastaa kaupallisiin alustoihin. Pohdittiin, siirtäisikö velvoite myynnin ulkomaisille sivustoille, jotka salaavat myyjän henkilöllisyyden.

Neuvottelukunta pohti, voisiko uuteen lakiin tulevaa positiivilistaa sallituista eläinlajeista hyödyntää verkkokaupan valvonnassa. Vieraslajilainsäädäntö rajaa jo nyt tietyt lajit pois. Erillisellä listalla voitaisiin kuitenkin painottaa, mitä lajeja on laillista myydä.

Verkkokauppaa olisi rajoitettava niin, että yksi ihminen voi luoda vain yhden myyntitili, ja vahva tunnistautuminen hoitaisi tämän automaattisesti. Trokarit perustavat tyypillisesti useita tilejä eri alustoille, ja tämä veisi mahdollisuuden siihen. Myyjä voisi entiseen tapaan olla myös yhdistys.

Neuvottelukunnan mielestä on tarpeen vaatia myyjältä y-tunnus tai tieto siitä, onko myyjä yksityinen vai ammattimainen tai esimerkiksi ei-kaupallinen yhdistys. Kuluttajansuojan kannalta tieto on oleellinen. Elinkeinonharjoittajaan sovelletaan kuuluttajansuojalakia, ei-ammattimaiseen toimijaan ei; tähän päätettiin vielä palata seuraavassa kokouksessa.

Todettiin, että eläintä ei saisi mainostaa lahjaksi annettavaksi eläimen arvon ja hyvinvoinnin kannalta. Lahjan saaja ei välttämättä ole sitoutunut pitämään eläimestä hyvää huolta, eikä lahjaksi antaminen kerro eläimen arvostuksesta.

Ilmoituksesta pitäisi selvittää myyjän nimi, eläimen ikä ja syntymäaika (jos tiedossa) sekä luovutuspäivä, alkuperämaa, tuontipäivä, myyntipaikka tai -valtio tai sijaintikunta Suomessa, eläimen laji ja rotu, sekä kissojen ja koirien tapauksessa myös, onko eläin puhdasrotuinen. Jos myyjä on elinkeinonharjoittaja, hän on velvollinen antamaan olennaiset, eläimen hintaan vaikuttavat tiedot (esim. puhdasrotuisuus). Kuluttajansuojaksi tarvitaan puhdasrotuisuuden todentamisen mahdollisuus, ja jos vaatimuksella voitaisiin hillitä pentutehtailua, silloin parannettaisiin myös eläinten hyvinvointia. Neuvottelukunta päätti esittää, että kauppapaikkojen olisi informoitava näistä asioista verkkosivuillaan, mutta vasta sitten, kun koira- ja kissarekisterit ovat käytössä. Tuontivaatimusten tulee luonnollisesti täyttyä.

7. Lemmikinottamisen kynnyksen nosto ja lemmikinpidon kustannukset: puheenjohtajiston esitys muistilistaksi annettiin jäsenille paperiversiona tutustuttavaksi seuraavaan kokoukseen mennessä.

8. Muut asiat

Jäsenten kuulumiset:

Päivi Tiitinen: Kanien kalikivirusta on havaittu Suomessa, virus on levinnyt myös rusakkoon, Ruotsissa metsäjänikseen. Rokotus maksaa noin 20 € per kani, mutta yhtenäistä linjaa tai suositusta rokotuksista ei ole. Virus tappaa 95-prosenttisella varmuudella, tarttuu helposti esim. hyönteisten välityksellä, ja säilyy hyvin kuolleessakin eläimessä. Neuvottelukunta päätti lausua rokotusten tarpeellisuudesta, jotta sana leviäisi. Päivi tekee lausuntoluonnoksen, joka hyväksytään seuraavassa kokouksessa ja laitetaan levitykseen.

Timo Niemi: Kennelliiton kanssa on keskusteltu mahdollisuudesta kerätä kansalaisaloite, jossa vaadittaisiin eläimen asemaa muutettavaksi esineestä joksikin muuksi. Timo tuo ehdotuksen seuraavaan kokoukseen käsiteltäväksi ja selvittää, millaisia lemmikitapauksia kuluttajariitalautakunnalla on meneillään.

Sari Salminen: Ruokavirasto on julkaissut eläinsuojeluvalvonnan tulokset. Lemmikkeihin kohdistuvat rikkomukset ovat lisääntyneet ja aiheuttaneet kiireellisiä toimenpiteitä aiempaa enemmän.

Tiina Pullola: Ruokaviraston tuontikoiraseminaari pidetään 19.6.

Kati Pulli: SEY:n statistiikkaa löytökissoista käsitellään seuraavassa kokouksessa.

Myös hevosten polttohoitoja päätettiin käsitellä seuraavassa kokouksessa, tarvittaessa omana kohtanaan.

Paula Hirsjärvi: Onko eläimeen kohdistuva rikos vähempiarvoinen kuin ihmiseen kohdistuva? Kannanottoluonnos siirretään seuraavaan kokoukseen.

9. Seuraavat kokoukset pidetään tiistaisin klo 13-16 3.9., 15.10. ja 17.12.

10. Varapuheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.45.